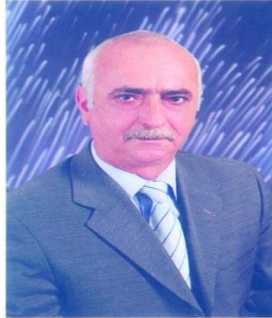

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanası

“Uşaq gözü, uşaq sözü”

Şair Ələmdar Quluzadənin 65-illik yubileyi münasibəti ilə mərkəzi kitabxanaların uşaq şöbələri, MKS-nin şəhər, qəsəbə, kənd kitabxana filialları üçün hazırlanmış metodik vəsait

Bakı -2017

Tərtibçi:

**Könül Səmədzadə
Sevil Əhmədova**

Redaktor:

Səməd Məlikzadə

**İxtisas redaktoru və
buraxılışa məsul:**

**Şəhla Qəmbərova
Əməkdar Mədəniyyət işçisi**

**Ə.Quluzadə-65. “Uşaq gözü, uşaq sözü: metodik vəsait /
tərt.ed. S. Könül; red. S.Məlikzadə; ix. red. və burax. məsul
Ş.Qəmbərova; F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası.-
Bakı, 2017.-27s.**

Tərtibçidən

Müasir dövrün indiki mərhələsində xalqımıza kamil, şüurca yetkin insanlar daha çox lazımdır. Belə insanların yetişdirilməsində uşaq ədəbiyyatının misilsiz əhəmiyyəti vardır. Məhz elə buna görə uşaq ədəbiyyatının ideya-bədii səviyyəsinin yüksəldilməsinə həmişə qayğı göstərilmişdir.

Uşaq ədəbiyyatı böyüməkdə olan nəslin tərbiyəsində böyük əhəmiyyətə malikdir. Balacaları vətənpərvərlik, humanizm, düşməyə nifrət, beynəlmiləlçilik ruhunda tərbiyə etmək üçün yüksək səviyyəli uşaq əsərlərinin yazılmasına həmişə böyük ehtiyac olub.

Həyat hadisələri haqqında uşaqlarda dolğun təsəvvür yaratmaq üçün uşaq ədəbiyyatının mühüm rolu var.

Uşaqlar üçün yazılan əsərlərdə müasir dövrün nəbzi tutulmalı, coşqun və qaynar həyatımız öz bədii inikasını tapmalıdır. Bu uşaq yazıçılarını düşündürən aktual problemdir.

Uşaqlar üçün yazılan əsərlərin yalnız formasına yox, həm də məzmun və ideya saflığına fikir vermək lazımdır.

Bəli, müasir uşaq ədəbiyyatı sahəsində qələmini sınayan şair və yazıçılarımız çoxdur. Belə şairlərdən biri də bu il yubileyinə hazırladığımız uşaqların və böyüklərin sevimlisi şair Ələmdar Quluzadədir.

Uşaq ədəbiyyatı Ələmdar Quluzadə yaradıcılığının aparıcı qollarından biridir. Bu da təsadüfi deyil, tale işidir. Uzun illərdir ki, dövlət radiosunun uşaq verilişləri redaksiyasının baş redaktoru kimi səmərəli fəaliyyət göstərən Ələmdar Quluzadənin bu il 65 illik yubileyi qeyd olunur. Bu münasibətlə şair Ələmdar Quluzadə yaradıcılığına bir daha nəzər salaq.

Təbiət, məhəbbət, insan, narahat dünya, qanlı-qadalı müharibələr, Qarabağ ağrıları mövzularında nəşr etdirdiyi kitablarla geniş oxucu kütləsinin məhəbbətini qazanan, onların marağına səbəb olan Ələmdar Quluzadə uşaqların da sevimlisidir. Onun qələmə aldığı kitablarda bir-birindən fərqlənən ədəbi qəhrəmanlar var. Bu qəhrəmanları uşaq şairləri və yazıçıları axtarıb tapır və öz əsərlərinə gətirirlər. Şair bu qəhrəman uşaqları təsvir edərkən onların psixologiyasını qətiyyənlə yaddan çıxartmır.

Ələmdar Quluzadə yaradıcılığının oxucular arasında geniş təbliği üçün hazırladığımız metodiki vəsaiti oxucuların və kitabxanaçıların ixtiyarına veririk. Ümidvarıq ki, metodiki vəsaitdən kitabxanaçılar öz iş təcrübələrində səmərəli şəkildə istifadə edə biləcəklər.

BÖLMƏ I

Həyat və yaradıcılığı:

Şairlər doğulanda bəlkə də elə şair kimi doğulurlar. Elə fəvqəlbəşər qüvvəyə malik olan Yaradan öz vergi payını fitri istedadı da bu yaş dövründə onlara bəxş edir. Lakin bu istedad bəşər övladı uşaqlıq dövrünü keçirən zaman, hansısa bir yaş mərhələsində tədricən üzə çıxır. Onlar şairliyin sehrli və sirli dünyasında poeziyanın sirlərinə bələd olduqca, poetik ixtiralarla misralara sığal çəkdikcə, bədii söz hörgüsünü cilaladıqca, portretli, lirik və mənzərə şəkilli obrazlılıq axtarışında olduqca püxtələşmiş bir şair kimi əbədi mühitdə parlamağa bilirlər. Elə şair Ələmdar Quluzadə kimi!

Çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Ələmdar Quluzadə...

Hələ altıncı sinifdə oxuyarkən fəvqəlbəşər qüvvəli Yaradanın bəxş etdiyi vergi payı onun qəlbini ehtizaza gətirdi. O, gizlin, uşaqlara xas olan bir tərzdə hələ cilalanmamış misralarını bir-birinin ardınca sıraladı, özünü nə vaxtsa ədəbi mühitdə-poetik aləmdə görmək arzusu ilə yaşadı. İllər ötdükcə gələcək şairin poeziyaya olan münasibəti daha da ciddiləşdi. Və bundan sonra “Ədəbiyyat” qəzetlərində yer almış şairlərin misralarını “gözünə təpdi” sadəlovh uşaqlıq arzu və istəyi ilə şeirlərini onlara oxşatmağa çalışdı. Özünün qeyd etdiyi kimi, daha çox Mirzə Ələkbər Sabirin bitkin misralarının vurğunu oldu. Onun şeirlərindən təsirləndi, bəhrələndi və altıncı sinifdə oxuyarkən ilk şeirini yazdı. Və bu şeirdən sonra “Xocalı məktəbinin şairi” kimi tanınmağa başladı. Bundan sonra şeir demək üçün keçirilən ədəbi məclislərin əvəzsiz şairinə çevrildi. Məktəb sərhəddini aşaraq özünü sənətsevər xalqına tanıdan şair dəfələrlə Xocalı Mədəniyyət evində öz şeirləri ilə çıxış edərək

poeziya həvəskarlarının sürəkli alqışlarını qazandı. Hamı ondan təzə-tər poetik misralar gözləməyə başladı. Bütün bunlar isə sonralar Ələmdar Quluzadənin bir şair kimi formalaşmasında əvəzsiz rol oynadı.

Ələmdar Quluzadə Qarabağın Xocalı qəsəbəsində 1952-ci ildə anadan olmuşdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra 1973-cü ildə N. Tusi adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Xankəndi filialında Azərbaycan dili və ədəbiyyat fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Bir müddət pedaqoji fəaliyyət göstərmiş, Xocalı orta məktəbində və Xankəndindəki fəhlə-gənclər məktəbində ədəbiyyat müəllimi işləmişdir. Sonralar Dağlıq Qarabağ Radio Verilişləri Komitəsində Azərbaycan verilişləri redaksiyasında xüsusi müxbir olmuşdur. Hazırda, Azərbaycan Dövlət Radiosunda “Uşaq verilişləri” redaksiyasının baş redaktorudur.

Yaradıcılığa gənc yaşlarında başlayan şairin ilk şeirlər kitabı “Dağların yaddaşı” adı ilə 1976-cı ildə çap olunmuşdur. Onun şeirləri ilk əvvəl “Azərbaycan gəncləri”, “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzetlərində və “Ulduz” jurnallarında dərc edilmişdir. “Dağların yaddaşı” adlı kitabından sonra Ələmdar Quluzadənin bir-birinin ardınca maraqlı kitabları dərc edilmişdir. “Tumurcuqlar”, “Beş qitənin uşaqları”, “Şəhid şəhər”, “Alay komandiri”, “Ömür-gün qabaqdadır”, “İsti ocaq”, “Mənə söz verin”, “Məhləmizin uşaqları”, “Məni yoldan elmə”, “Qürbətə düşən daş”, “Dilotu”, “Ürəyindən keçəydim”, “Ətirşah ətri”, “Boğça”, “Qadan mənə Qarabağ” kimi kitabları misal göstərmək olar.

Ələmdar Quluzadənin şair qələmi uzun illərdir ki, aramsız işləyir. Neçə-neçə yurd həsrətli şeirlər, poemalar onun qələminin köynəyindən keçərək həyata vəsiqə alıb, oxucuları kövrəldib, düşündürüb.

Ələmdar Quluzadənin çoxsahəli yaradıcılığında uşaq ədəbiyyatının özünəməxsus yeri var. Onun uşaq seirləri səmimiliyi, dilinin rəvanlığı ilə diqqəti cəlb edir. Təbiətə, folklorə, xalq yaradıcılığına, insanların psixologiyasına yaxından bələd olan şairin uşaqlar üçün qələmə aldığı şeir və nağıllarda bu xüsusiyyət özünü daha aydın şəkildə göstərir.

Ələmdar Quluzadənin “Qürbətə düşən daş” kitabında vətənə, xalqa, əməyə, anaya, dostə sevgi mövzularında yazılmış nağıllar (“Papaqçı”, “Dəmirçi Daşdəmir”, “Bar ağacı”, “Bənövşə”, “Yuva”, “Kiçik qardaş”, “Nökər alim”, “Göyərçin”) geniş yer almışdır. Bu kitabda müəlif özünü nəsrdə sınamış, həm də uşaqlara haqq-ədələt, vətənpərvərlik, mərdlik, qorxmazlıq, cəsurluq, barədə düşüncələrini çatdırmışdır.

Bir sözlə yazıçı-şair Ələmdar Quluzadənin nağılları ilə yanaşı, onun şeirləri, poemaları, pyesləri də bütün yaş qrup oxucularda maraq doğurmaqla yanaşı, onları vətənpərvər ruhda da tərbiyə etmişdir.

Sevimli şairimizin bu il 65 yaşı qeyd olunur. Bu münasibətlə respublikamızın bütün təhsil müəssisələrində, bağçalarda, lisey və gimnaziyalarda, həmçinin kitabxanalarda şairin yubileyi münasibətilə bağlı tədbirlər planı hazırlanmışdır. Tədbirlər planı həmçinin F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasında da hazırlanmışdır. Bu plan əsasında biz kitabxanaçılar bir sıra tədbirlərin keçirilməsini nəzərdə tutmuşuq.

Şair Ələmdar Quluzadənin yubileyi ilə bağlı hazırladığımız metodiki vəsaiti sizlərin ixtiyarına veririk. Ümidvarıq ki, kitabxanaçılar bu vəsaitdən səmərəli şəkildə yararlana biləcəklər.

BÖLMƏ II

Yubiley tədbirlərinin keçirilməsi:

İstedadlı, bitkin qələmə malik, gözəl insan Ələmdar Quluzadənin 65 illik yubileyini qeyd olunur. Bu münasibətlə F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasında kitab sərgisinin təşkili nəzərdə tutulmuşdur . Kitab sərgisi əsasən kitabxananın oxu zalında təşkil olunur. Sərgi müxtəlif başlıqlar altında keçirilə bilər. Məsələn: “Uşaqların sevimlisi Ələmdar Quluzadə”, “Ələmdar Quluzadə-65”, “Uşaqların ürəyindən keçəydim”, “Uşaqların yaxın dostu Ələmdar Quluzadə” və s. Sərginin nümunəsini veririk:

1. Başlıq: **“Ələmdar Quluzadə-65”**
2. Kitablارının nümayişi.
3. Görkəmli insanların Ələmdar Quluzadə haqqında söylədikləri.
4. Dövrü mətbuatda çap olunmuş məqalələrin kartotekası.
5. Şeir parçası.

**Qüdrətimdi, qeyrətimdi,
Qürurumdu, qiymətimdi,
Yer üzündə qismətimdi
Ata yurdum, ana dilim.**

Görkəmli insanların Ələmdar Quluzadə haqqında söylədikləri:

İstedadlı şair Ələmdar Quluzadə bu gün də öz bədii yaradıcılığı üzərində yorulmadan çalışır, həm ümumi və həm də milli uşaq ədəbiyyatımızı öz yeni, orijinal əsərləri ilə zənginləşdirir. Uzun yaradıcılıq ömrü keçməsinə baxmayaraq, yorulmur, 65 yaşlı müdrik, həmişəcəvan bir poeziya ustası kimiyeni-yeni uğurlar qazanır.

Füzuli Əsgərli
Ədəbiyyatşünas-tədqiqatçı

1976-ci ildə işıq üzü görmüş “Dağların yaddaşı” kitabından son zamanlar çapdan çıxan “Ətirşah ətri” kitabı və “Qürbətdən qürbətə düşən daş” əsərinə qədər keçdiyi yola baxanda görürük ki, onun potensialı hələ içəridədir.

Füzuli Əsgərli
Ədəbiyyatşünas-tədqiqatçı

Ələmdar Quluzadənin yaradıcılığında Azərbaycan xalqının ən böyük dərdi olan Qarabağ itkisi, bu mövzuyla bağlı motivlər əsas yer tutur. Onun “Salam Xocalı dərdim” poeması bu baxımdan xüsusilə təsirli əsərdir.

Rəşad Məcid
Yazıçı

Ələmdar Quluzadənin uşaq şeirləri səmimiliyi, dilinin rəvanlığı ilə diqqəti cəlb edir. Şairin folkloru, kənd həyatını, təbiət hadisələrini yaxşı bilməsi, həssas müşahidələri, predmetə uşaq gözü ilə baxmaq bacarığı onun şeirlərinin uğurunu təmin edən başlıca cəhətlər kimi yadda qalır.

Rafiq Yusifoğlu
Şair-yazıçı, professor

.Ələmdar Quluzadə sizin üçün şeir yazanda çalışır ki, əhvalatlar yumoristik olsun. Siz bu əsərləri oxuyanda qaş-qabağınızı tökməyəsiz. Üzünüzdə təbəssüm, gözünüzdə sevinc yaşları olsun.

Zahid Xəlil
Filologiya elmləri doktoru, professor

O, ədəbiyyata gəlişi ilə yaşca özündən böyük nüfuzlu qələm sahiblərinin diqqətini cəlb etmişdir. Mənim fikrimcə Ə.Quluzadənin Qarabağla bağlı qələmə aldığı əsərlərini fərqli bir “Qarabağnamə” adlandırmaq olar.

Vaqif Yusifli
Tənqidçi

Hər bir əsərin özünəməxsus rəngi var, dadı var. Ə. Quluzadə əsərlərinin isə səsi var, hayqırtısı var. Mən onun yaradıcılığını göy qurşağına bənzədirəm. Hər rəngin öz dərdi, sızıltısı var. Ortadan keçən çəhrayı rəng isə uşaqların sevincidir.

Nüşabə Məmmədli
yazıçı

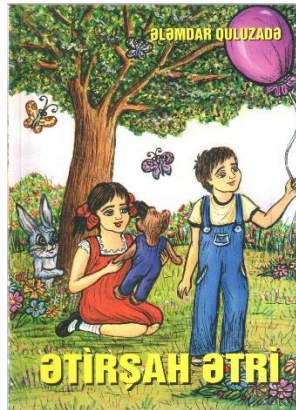
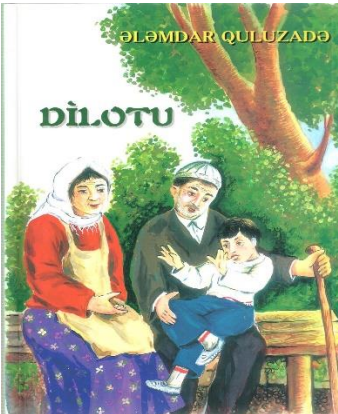
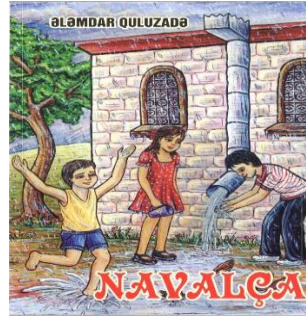
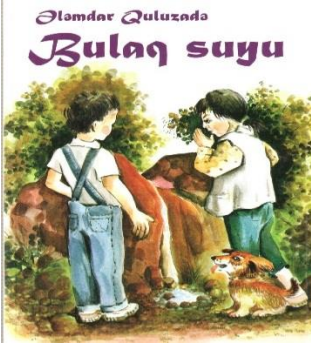
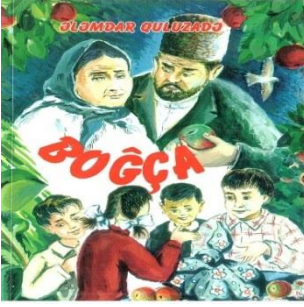
Yazıçı 1976-cı ildə işıq üzü görmüş “Dağların yaddaşı” kitabından son zamanlar çapdan çıxan “Ətirşah ətri” kitabı və “Qürbətdən qürbətə düşən daş” əsərinə qədər keçdiyi yola baxanda görürük ki, onun potensialı hələ içəridədir.

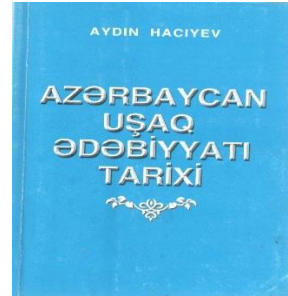
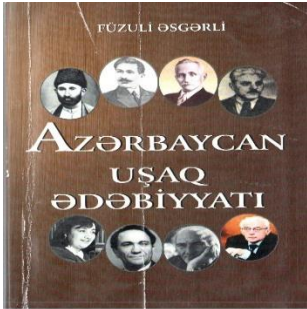
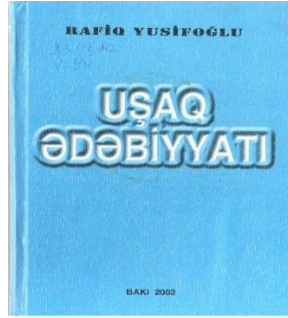
Füzuli Əsgərli
Ədəbiyyatşünas-tədqiqatçı

1976-cı ildə işıq üzü görmüş “Dağların yaddaşı” kitabından son zamanlar çapdan çıxan “Ətirşah ətri” kitabı və “Qürbətdən qürbətə düşən daş” əsərinə qədər keçdiyi yola baxanda görürük ki, onun potensialı hələ içəridədir.

Füzuli Əsgərli
Ədəbiyyatşünas-tədqiqatçı

Kitablarının nümayişi:

Ələmdar Quluzadənin 65 illik yubileyi ilə bağlı kitabxanada keçirilən maraqlı tədbirlərdən biri də kitab icmalındır. Şairin 2010-cu ildə “Ozan” nəşriyyatı tərəfindən nəşr olunmuş “Ürəyindən keçəydim” adlı kitabının icmalı haqqında hazırlıqlar gedir. Kitabxanaçı tədbirə şair və yazıçıları, ədəbiyyatşünasları, tənqidçiləri və oxucuları dəvət edir. İlk əvvəl kitabxanaçı Ələmdar Quluzadə yaradıcılığından söhbət açır, daha sonra isə kitabın icmalı haqqında oxucuları məlumatlandırır.”

“Ürəyindən keçəydim” adlı kitabda Azərbaycan gözəllərinin sədaqətindən, ləyaqətindən, bəhs edən poetik nümunələr yer almışdır. Kitab İlham Rəhimlinin “Sevgisi sözündə çiçəklənən”, adlanan ön sözlə başlayır. Kitabda bir-birindən maraqlı şeirlər öz əksini tapmışdır. “Söz yiyəsi”, “Gözəlliyə

əsir düşdüm”, “İllərin imtahanı”, “Həsrət elə sevgidir”, “Yurdu gəzib dolaşdıqca” və s. şeirlərini misal göstərmək olar. Kitabda yer alan şeirlərdən birini sizlərə təqdim edirik.

Sonra dada çatmır yüz haray, həşir
Taca əl uzatma taxtından qabaq.
Qızlar gözəlləşir, dünya gəncləşir,
Mən şair olmuşam vaxtından qabaq.

Qəsdimə durubdur bu insafsızlar,
Ürək sındırırlar, çiçək dəriylər.
Mənə şair kimi gül verən qızlar
Mənə əmi kimi yer göstəriylər.

Gümüşü saçlarım şoran düzlərdi,
Məni taplayıblar dagardan vallah.
Bu qara saçlardır, qara gözlərdi
Mənim saçlarımı ağardan vallah.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi Ələmdar Quluzadənin bir çox maraqlı kitabları var ki, bunlardan “Qadan mənə Qarabağ” adlı kitabını da misal göstərmək olar. 2006-ci ildə “Ozan” nəşriyyatı tərəfindən nəşr olunmuş “Qadan mənə Qarabağ” adlı kitabında Qarabağ mövzusunda yazılmış şeirlərlə yanaşı, müharibədən bəhs olunan beş poeması və qədim Şuşaya həsr olunmuş “Pənah evi” adlı mənzum pyesi daxil edilmişdir.

Şairin boya-başa çatdığı Xocalının ermənilər tərəfindən işğal edilməsi, uşaqdan böyüyə yüzlərlə dinc Xocalı sakininin vəhşicəsinə qətlə yetirilməsi onun qəlbində və qələmində ağırlı-acılı iz buraxmışdır. Müəllif bu topluda vətən oğullarını ayıq-sayıq olmağa, dostu düşməndən, əbədini ötəridən seçməyə, torpaqlarımızın işğalı ilə barışmamağa, daim mübariz

olmağa çağırır. Kitabda “Qanımla yazılan Qarabağnamə”, “Eşqimsən gücüm olsa”, “Dağlar, məni bağışlama”, “Bilirsənmi?”, “Bu baharın gəlişini görmədim”, “Vətən bayrağı”, “Qarabağ himni”, “Dünyanın işi” və s. adlı şeirlər yer alır. Bütün sadalanan bu şeirlər oxucularımıza vətənpərvərlik, anaya, millətə, xalqa məhəbbət hissi aşılıyır. Kitab geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Bildiyiniz kimi, Ələmdar Quluzadə yalnız nəzm əsərləri deyil, eyni zamanda nəsr əsərləri də yaratmışdır. Onun 2008-ci ildə “Qürbətə düşən daş” adlı nağıllar kitabı yazıcının uşaqlar ən gözəl hədiyyəsidir. Kitabda 23 adda (Nalbənd Nağı”, “Balıqçı və söyüd”, “Duz dağı”, “Yalançı və tamahkar”, “Kömürçüoğlu”, “Kiçik qardaş”, “Bənövşə”, “Nökər alim”, “Ceyran südü”, “Papaqçı”, “Xan, vəzir və keçəl”, “Göyərçin”) bir-birindən maraqlı və yaddaqalan nağıllar yer almışdır.

Ələmdar Quluzadə yaradıcılığının geniş təbliği üçün kitabxanada icmalın keçirilməsi məqsəduyğundur. Tədbir Azərbaycanın Milli qəhrəmanı, polkovnik-leytenant Şirin Mirzəyevin və konüllü olaraq Vətən uğrunda mübarizədə şəhid olmuş igid döyüşçülərimizin əziz xatirəsinə həsr olunmuş “Alay komandiri” adlı kitabın icmalı ilə başlayır. Ələmdar Quluzadənin bu kitabı müəllifin yaxından tanıdığı, döyüş bölgələrində dəfələrlə görüşdüyü, Vətənimizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə həlak olmuş Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, polkovnik-leytenant Şirin Vəli oğlu Mirzəyevin mənalı həyatının, döyüş yolunun məyyən məqamlarını bədii lövhələrlə özündə əks etdirmişdir. Poemada müqəddəs əzəli və əbədi torpaqlarımız uğrunda ölüm-dirim müharibəsinə atılan oğullarımızla yanaşı o zamankı iqtidarda olan bəzi yüksək rütbəli məmurların biganəliyi, laqeyidliyi və səriştəsizliyi də sərt və tünd boyalarla öz əksini tapmışdır.

Kitab geniş oxucu auditoriyası üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Kitabxanada şair Ələmdar Quluzadənin yubileyi münasibətilə təşkil olunan tədbirlərdən biri də şeir müsabiqəsidir. Bu tədbir oxucuların ən çox sevdiyi və maraq göstərdiyi tədbirlərdən biridir. Şeir müsabiqəsinin təşkili bu baxımdan zəruridir ki, bu tədbirdə oxucular şeiri intonasiya ilə demək bacarığı ilə yanaşı, onu qavramaq baxımından da çox şey öyrənmiş olurlar. Müsabiqənin şərtləri belədir ki, münşiflər oxucuları şeir demək bacarığına görə seçir və onları 1, 2, 3 yerlər üzrə müəyyənləşdirib və sonda diplom və hədiyyələrlə təltif edirlər.

“Hər sualın öz cavabı” adlı tədbirə məktəblilər və müəllim heyəti dəvət olunur.

Bildiyiniz kimi, şair Ələmdar Quluzadə qələmini hər bir mövzuda sınıamışdır. Onun vətənpərvərlik mövzusunda qələmə aldığı şeirlər isə təqdirə layiqdir. Şeir müsabiqəsində bu mövzuda yazılmış şeirlərdən istifadə olunması məqsədəuyğundur. Məsələn, “Alay komandiri”, “Şəhid şəhər”, “Qadan mənə Qarabağ”, “Şəhidlər xiyabanı”, “Şuşaya aparacaq”, “Zəfər zəngüləsi” və s. misal göstərmək olar. Oxucular səhnəyə daxil olur. Ələmdar Quluzadənin **“Qadan mənə Qarabağ”** adlı şeirini söyləyirlər.

I Oxucu:

Araz üstü bir zaman od tutub buz yanardı,
Səsini kökləyəndə tarında söz yanardı,
İçində qış donanda çölündə yaz yanardı.
Baş girlədik başına dönə-dönə Qarabağ,
Qadan mənə, Qaarabağ!

Söz əlimdə açılıb dilimi güllələyir,
Əllərim yelpənəkdir, dizimi şillələyir,
Dərdim yetim quzudur, seygah üstə mələyir.
Mələklər süd verməyir mələyəmə Qarabağ

Qadan mənə, Qarabağ!

Şair Ələmdar Quluzadə yaradıcılığı ilə oxucuları yaxından tanış etmək üçün F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasında ədəbi-bədii gecənin keçirilməsi daha vacibdir. Kitabxanaçı ədəbi-bədii gecəyə iki ay qabaqcadan hazırlaşmalıdır. İlk əvvəl tədbirin ssenarisi hazırlanır. Tədbirdə iştirak edən qonaqlar müəyyənləşdirilir. Tədbir iki hissədən ibarət olur. Birinci hissədə çıxış və məruzələr dinlənilir. İkinci hissədə isə şairin şeirləri dinlənilir, hekayə və poemalarından səhnəciklər göstərilir. Tədbirdə şair və yazıçılar, ədəbiyyat müəllimləri iştirak edir. “Ürəyi Qarabağ həsrəti ilə döyünən şair” adlı ədəbi-bədii gecənin ssenarisini nümunə üçün veririk. Səhnədən Ələmdar Quluzadənin portreti asılır. Yubileyə bağlı səhnə gül-çiçəklə bəzədilir. Aparıcılar səhnəyə daxil olur:

I Aparıcı: Hörmətli tədbir iştirakçıları! Bu gün istedadlı şair, publisist, uşaqdan-böyüyə hamımızın yaxşı tanıdığı Ələmdar Quluzadənin 65 illik yubileyini qeyd etmək üçün toplaşmışıq. Gəlin sizinlə birlikdə Ələmdar Quluzadənin həyat və yaradıcılığına bir daha nəzər salaq.

Ələmdar Quluzadə 1952-c il yanvarın 7-də Əsgəran rayonunun Xocalı kəndində anadan olmuşdur. Kənd orta məktəbini bitirdikdən sonra Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun Xankəndi filialının Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fakültəsini bitirmişdir. Hərbi xidmətini başa vurduqdan sonra Ələmdar Quluzadə kənd orta məktəbində, Xankəndi şəhərindəki Qarabağ ipək kombinatının nəzdində olan 3 saylı fəhlə-gənclər məktəbində müəllim işləmişdir. Sonralar Xankəndi şəhərində DQMV Radio Verilişləri Komitəsində Azərbaycan verilişləri redaksiyasının xüsusi müxbiri (1977-1988), Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri Şirkətində radionun iqtisadiyyat və sosial həyat baş redaksiyasının baş redaktorunun müavini (1994-1996) olmuş, hazırda uşaqlar üçün proqram redaksiyasının baş redaktorudur.

Bədii yaradıcılığa “Familiyanız” adlı şeiri ilə başlamış Ələmdar Quluzadə bir-birinin ardınca “Dağların yadigarı”, “Tumurcuqlar”, “Ömür-gün qabaqdadır”, “İsti ocaq”, “Beş qitənin uşaqları”, “Mənə söz verin”, “Məni yoldan eləmə” və s. kimi çoxlu sayda kitablar çap etdirmişdir.

Ələmdar Quluzadə xalqın sevimli sənətkarıdır. O, zamanın nəbzini tuta bilən xalqın dərindən, sevincinə şərik olan bir insandır. Onun əsərlərini təkcə kiçiklər deyil, həm də böyüklər də sevə-sevə oxuyur.

Oxucular səhnəyə daxil olur: **“Uşaq şairləri uşaq kimidir”** adlı şeiri oxucuların ifasında dinləyək.

I oxucu: Duzu sözündədir, qəndi dilində

Bütün sevincini uşaqla bölər.

Fağrının nədir, lap dəcəlin də

Xətrinə dəysəniz kövrələ bilər

Uşaq şairləri uşaq kimidir.

Qədir də, qiymət də, baxt da baxtabaxt,

Uşağın könlünü sıxmayın, nolar.

Uşaq şairinin yanında heç vaxt

Uşağa uşaq tək baxmayın, nolar

Uşaq şairləri uşaq kimidir.

Başının üstündə kölgə görəndə

Şehli çiçək kimi gözün sıxmasın.

Uşağı aldadıb sevindirəndə

Uşaq şairləri yaddan çıxamsın

Uşaq şairləri uşaq kimidir.

II oxucu: Dərdli uşaq görsə, o da qüssədə,

Ömrü neçə ömür daşıyır onun.
Saçı ağarsa da, əli əssə də
İçində bir uşaq yaşayır onun
Uşaq şairləri uşaq kimidir.

Dünya qollarının üstündə yatıb,
Desən ki, dil bilir kaman, inanır.
Uşağın başını nağılla qatıb
Özləri nağıla yaman inanır
Uşaq şairləri uşaq kimdir.

II Aparıcı: Ələmdar Quluzadə əsasən, XX əsrin 70-ci illərində ədəbi mühitə gəlmiş, və artıq bitkinləşmiş qələminin gücündən də elə o illərdə istifadə etdi, poetik yaradıcılığına da eyni sevgi ilə yanaşdı. Özünün yaradıcılıq üslubunu tapmağı, taptanmamış ədəbi cıdırıla addımlamağı qarşısına məqsəd qoydu və bunu əldə edə bildi. Çünki gənc şair dərk edirdi ki, üslub insanın özüdür, təkrar olunmayan fərdiliyidir, başqalarına oxşamamasıdır, bənzərsizliyi və ixtiraçılığdır, öz sözü, öz səsi, öz nəfəsi ilə başqalarından fərqlənmək manerasıdır. Oxucular səhnəyə daxil olur. **“60 Yaşın nağılı”** adlı şeiri söyləyirlər.

I Oxucu:

Günlər bərədədi, həftələr ovda,
Qazana cumuruq boş qaşiq kimi.
Payız qovhaqovda, qış qovhaqovda,
Yaş əldən sürüşür yaş balıq kimi.

Aldadıb alınma yazdı altmışı,
Damı təpəsinə uça dünyanın.
Bizi qocaltmağa qarışib başı,
Özü cavan qalib qoca dünyanın.

Bağlar sovuşmaqda, bostan talanda,
Leylək lələk tökür, lək tapa bilmir.
Qara tellərimə qurban olan da
Başımda bir qara tük tapa bilmir.

II Oxucu:

Hirsimi, hikkəmi töküb varağa,
Sözün təndirində kiprik ütmüşəm.
Ağa bələnmişəm başdan-ayağa,
Sanki 60 il dən üyütmüşəm.

Bu yaşın dərd adlı dəvələri var,
Xəlbir ələ gəlmir, ələyi tutur.
Könlümü alanın nəvələri var,
Gülümü alanın gülməyi tutur.

I Aparıcı: Şairin 70-80-ci illərdə qələmə aldığı şeirlər müxtəlif mövzulara həsr olunmuşdur. “Gülsatan qarı”, “Bölgü”, “Könlüm yaman ərköyündür”, “El məni qınamasa...”, “Laçının yollarında”, “Gecələr uzun olur”, “Sevdiyimi nə bilirsən?”, “Qızlar məhəbbətdən şeir istəyir” və s. Şeirlərində poetik fikrin əzəməti özünü göstərir. Bu şeirlər yaranan zaman şair sütül gənclik dövrünü yaşasa da poetik təfəkkürü, poetik duyumu da daha çox qabarıq nəzərə çarpır.

Nəğmə itirmişəm bir dodaq, bir dil,
Sözü bircə bənddi, ahı bir düzüm.
Onu haçan yazdım, yadımda deyil,
Harada itirdim, bilmirəm özüm.

I Aparıcı: Şairin püxtələşmiş dövründə çap etdirdiyi “Məni yoldan eləmə” kitabında ən zərif hissi-emosional təsirli, poetik

obrazlılıq əzəmətli, aforizm mahiyyətli misralar axtarışına çıxırsan. Sən demə, şairin yaradıcılığında axtarış aparmağa ehtiyac yox imiş. Demək olar ki, zamanın tələblərinə uyğun gələn bütün bu şeirlərin hamısında misralardakı sərrast söz sıralanması, onun bədii hörgüsü, sözün dəyərinin uca tutulması, oxucuların qəlbini oxşayan tutumlu poetik ifadələrin əzəməti daha aydın görünür.

Oxucular səhnəyə daxil olur **“Vətən eşqi”** adlı şeiri söyləyirlər.

I Oxucu:

Qartal kimi millənərəm göylərə,
Lələyimdə Vətən eşqi görərsən.
Çəmən olub ayağını öpərəm,
Çiçəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Tütəyimlə daşı-daşı dindirirəm,
Qılıncımı kəhər ata mindirirəm.
Mən yandıqca alovlanır təndirirəm,
Çörəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Alın təri içirərəm bağlara,
Qoşa çiynim tağbənd olar tağlara.
Dayaq versəm kürəyimi dağlara,
Kürəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Sinəm səngər, səngər mənim sipərim,
Tüfəng kimi tətikdədir təpərim.
Ayaqlansa, tapdalansa çöpərim,
Biləyimdə Vətən eşqi görərsən.

Dodağıma toxunanda şərbəti,
Bir-birinə qarışdır qürbəti.
Gözlərimdə tapa bilsən həsrəti,

Ürəyimdə Vətən eşqi görərsən.

Oxucular səhnəyə daxil olur. Ələmdar Quluzadənin “Papaqçı” adlı hekayəsindən bir parça göstərirlər.

Aparıcı: Neçə qərinə bundan qabaq bir papaqçı vardı. Elin, obanın kişiləri gəlib ondan papaq alar, atasına rəhmət oxuyardılar. Günlərin bir günü düşmən hücum çəkib, məmləkətin üstünə yeridi. Dəmirçilər qılınc döydü, nalbəndlər at nalladı, əli ilmə tutanlar çorab toxudular. Papaqçı da öz işində idi-gecə-gündüz papaq tikirdi. Döşü döyüş üçün atlanan kişilər də var idi, başını gizlətməyə yer gəzən başı papaqlı da. Bir gün papaqçı gördü ki, papaq alan kişilərin çoxu küncdə bucaqda baş gırləyir, başını da, papağını da qoruyur. Fikirləşdi ki, papağı namus-qeyrət üçün tikirsə, onu başına qoyan yağlı qabağından qaçmamalıdır. Bir gün bir kişi papaqçıya dedi ki, ona başı ölçüsündə mələməmiş quzunun dərisindən papaq versin.

Papaqçı: Papaq sənin nəyinə lazımdır?

Müştəri: Papaq kişinin nəyinə lazımdır? Xeyir işimiz var. Sağlığına toyda papağımın arxasın qaldırıb süzəcəyəm.

(Papaqçı müştərini qovur)

Papaqçı: Mən papağı döyüşən kişilərə, vuruşan igidlərə, bəxşiş edirəm. Yurdumun başının üstünü düşmən qara bulud kimi kəsdirəndə ceyran balası kimi süzən “kişilərə” yox...

(Müştəri çıxıb gedir)

Aparıcı: Papaqçı yerini təzəcə isitmişdi ki, üç oğlan dükana girib papaq istədi. Papaqçı onlara da eyni sualı verdi.

Papaqçı: Papaq sənin nəyinə lazımdır?

Cavanlar: Papaq kişinin nəyinə gərəkdir? Başımıza ləçək bağlayası deyilik ki?

Papaqçı: Başına papaq qoyan yurdu qorunalıdır, qurşağa qılınc taxmalıdır, yəhəri atın belinə sıxmalıdır.

(Cavanlar gülüşdülər)

Cavanlar: Baba, sənin nəyinə görə papaq alanlar nə etməlidirlər? Niyə müştərini qaçırdırsan?

(Papaqçı əlini xəncərə atdı)

Papaqçı: Baş özündən qiymətli papağı gəzdirə bilməz. Nə qədər ki, əlim namərd qanına batmayıb, rədd olun, burdan!

Aparıcı: Cavanlar bir-birini itələyə-itələyə qapıdan çıxdılar. Hər yerə xəbər çatdı ki, papaqçı hər müştəriyə, hər yoldan ötənə papaq satmır. Müştərilərin çoxu papaqçıdan üç çevirdi. Bir gün qoca papaqçı dükanda oturmuşdu. İçəri bir oğlan girdi. Dərisi ütölmüş papağını başından çıxarıb təzə papaqlara baxdı.

Oğlan: Döyüş papağı istəyirəm, baba!

Aparıcı:Qoca papaqçı oğlanı bağrına basdı. Qılınc kəsməz, ox batmaz papaqlardan birini verdi oğlana.

Papaqçı: Bəxşişdir.

Oğlan: Dəmirçioğlu borclu qalmaz.

Aparıcı: Atının belinə sıçradı. Məmləkətdəki kişilər, ərlər qeyrətə gəlmişdilər. Ərlər, ərənlər qoca papaqçıdan papaq almaq üçün onun qapısını kəsdirirdilər. Papaqçı gecə-gündüz işləyirdi. Bir gün məmləkətə xəbər yayıldı ki, papaqlı kişilər düşmənləri torpaqlarımızdan qovub çıxarıblar. Papaqçı ömründə ilk dəfə hönkür-hönkür ağladı.

I Oxucu: İstedadlı şair Ələmdar Quluzadə bu gün də öz bədii yaradıcılığı üzərində yorulmadan çalışır, həm ümumi və həm də milli uşaq ədəbiyyatımızı öz yeni, orijinal əsərləri ilə zənginləşdirir. Uzun yaradıcılıq ömrü keçməsinə baxmayaraq yorulmur, 65 yaşlı müdrik, həmişəcavan bir poeziya ustası kimi yeni-yeni uğurlar qazanır. İndiyi qədər iyirmidən çox kitabın müəllifi Ələmdar Quluzadə hal-hazırda Azərbaycan Dövlət radiosunun “Uşaq verilişləri” redaksiyasının baş redaktorudur.

Bildiyimizə görə 2017-ci il yanvarın 7-də şairin 65 yaşı tamam olur. Axı, 65 yaş nədir ki? Bizim fikrimizə, bu yaş

şairin ən yetkinlik, müdriklik çağıdır, onun daha daha bitkin obrazlar yaratması, yeni-yeni poetik sözlər sıralaması, hörgüləməsi vaxtıdır. Biz hələ bundan sonra da ürəyi sənət nümunəsi yaratmaqla döyünən Ələmdar Quluzadədən oxucuları məftun edəcək yeni əsərlər gözləyirik. Şairə birçə dərd rahatlıq vermir-Qarabağ-Xocalı dərdi! Buna da yaxın vaxtlarda son qoyulacaq inşaallah!

Gözəl misraların əvəzolunmaz müəllifi, tanınmış şair Ələmdar Quluzadəyə bundan sonra da şövqlə yaratdığı tərəvətli poetik misralarının ölçüsü qədər uzun ömür diləyir, saysız-hesabsız müxtəlif janrlı əsərlər müəllifi olmağını arzulayırıq! Uzaqlardan boylanan 70 illiyinə yeni-yeni orijinal əsərlərlə gəl, öz xalqını sevindir, sevimli şairimiz. Tədbir Ələmdar Quluzadənin **“Gəlin uşaqlara oxşayaq”** adlı şeiri ilə başa çatır.

Üfüqlər-səmada oyanan səhər,
Dan yeri-şəfəqə boyanan səhər.
Uşaqlar sabaha boylanan səhər
Gəlin uşaqlara oxşayaq bir az.

Günəş kainatın çıraq dünyası,
Çiçəklər, ləçəklər budaq dünyası.
Uşaqlar dünyanın uşaq dünyası
Gəlin uşaqlara oxşayaq bir az.

Gözəli köksümdə dil açan dilək,
Dəcəli sinəmdə döyünən ürək.
Gəlin uşaqlarla əl-ələ verək
Gəlin uşaqlara oxşayaq bir az.

Uşaq tək sevinək ocaq görəndə,
Qanadlı quş olaq budaq görəndə.

Harda olur-olsun, uşaq görəndə
Gəlin uşaqlara oxşayaq bir az.

Dodaqlar nəğmənin təzəsin deyə,
Gülüslər dünyanı bəzəsin deyə,
Uşaqqlar bizlərə bənzəsin deyə
Gəlin uşaqqlara oxşayaq bir az.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

İnternetdə:

www. Google.az

Kitablar:

1. Quluzadə Ə. Dağların yaddaşı.-B.: Azərnəşr, 1976.-38 s.
2. Quluzadə Ə. Ömür gün qabaqdadır.-B.: Yazıçı, 1980.-83 s.
3. Quluzadə Ə. İsti ocaq.-B.: Yazıçı, 1985.-143 s.
4. Quluzadə Ə. Tumurcuqlar.-B.: Gənclik, 1985.-28 s.
- 5.
6. Quluzadə Ə. Beş qitənin uşaqları.-B.: Gənclik, 1991.-96 s.
7. Quluzadə Ə. Qarabağ oyunu.-B.: Azərnəşr, 1993.-48 s.
8. Quluzadə Ə. Şəhid şəhər.-B.: Ozan, 1998.-67 s.
9. Quluzadə Ə. Alay komandiri.-B.:Ozan, 1999.-80 s.
10. Quluzadə Ə. Mənə söz verin.-B.: Ozan, 2001.-248 s.
11. Quluzadə Ə. Məhləmizin uşaqları.-B.: Şirvannəşr, 2004.-80 s
12. Quluzadə Ə. Məni yoldan eləmə.-B.: Ozan, 2005.-255 s.
13. Quluzadə Ə. Boğça.-B.: Ozan, 2007.-108 s.
14. Quluzadə Ə. Dilotu.-B.: Ozan, 2009.-80 s.
15. Quluzadə Ə. Ətirşah ətri. -B.: Ozan, 2010.-80 s.
16. Quluzadə Ə. Navalça.-B.: Şuşa nəşriyyatı, 2012.-80 s.
17. Quluzadə Ə. Bulaq suyu.-B.: Şuşa, 2013.-80 s.

“Uşaq gözü, uşaq sözü”

(metodik vəsait)

**Kompüter yığımı
və dizayn:**

Könül Səmədzadə

Ünvan: AZ-1022 Bakı şəh., S.Vurğun küç.88;

E-mail: childlibbaku@yahoo.com

[URL:www.clb.az](http://www.clb.az)

F.Köçərli adına Respublika

Uşaq Kitabxanasında

çap olunmuşdur.

Sifariş: 26

Çapa imzalanmışdır: 08.01.2017

Tirajı: 100

Pulsuz